

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

There are no translations available.

"A Honduras vivim una carnisseria humana. I això no és aïllat, és planificat"

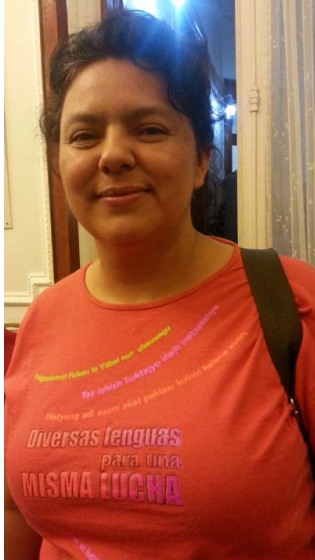
El passat 3 de març una referent de la lluita pels drets del pobles indígenes, de les dones i de la naturalesa fou assassinada.

Bertha Cáceres Flores, coordinadora General del Consell Cívic d'Organitzacions Populars i Indígenes d'Hondures (COPINH).

Fou disparada de bon matí a la casa on vivia, mentre suposadament era custodiada des que el 2013 la Comissió Interamericana de Drets Humans sol·licitès aquesta protecció degut a les constants amenaces de mort que rebia.

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

Bertha Cáceres fou cofundadora del Consell Cívic d'Organitzacions Populars i Indígenes d'Hondures (COPINH) l'any 1993. Aquesta organització lluita pel reconeixement dels drets polítics, socials, culturals i econòmics del camperolat i de les comunitats indígenes d'Hondures. A més, després del cop d'Estat de juny del 2009, el COPINH es convertí en una organització destacada que formà part de la resistència al cop.

Un fita assolida de la tenacitat de Bertha i la lluita del COPINH fou frenar al 2013, la construcció de la represa d' Agua Zarca a mans de la major empresa hidroelèctrica xinesa, Sinohydro Corporation. Així es preservà al riu Gualcarque de la seva privatització i s'evità el desplaçament de les comunitats del seu entorn. El poble milenari lenca es considera custodi de la naturalesa, i segons llur tradició, en els rius hi resideixen els espèrits femenins i per això les dones són les seves principals guardianes. Bertha, com a lideresa d'eixe poble, possà tota la seva energia revolucionària a la fi de preservar la vida dels seus rius i amb ella la de les comunitats, acomplint així amb la tradició lenca i convertint-se en exemple de lluitadora pels territoris i els drets humans. En reconeixement a aquest activisme pel medi ambient, l'any passat rebé el

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

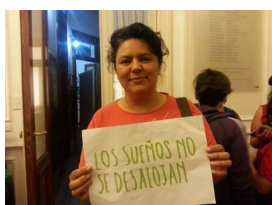
premi Goldman Environmental. En l'acte de lliurament digué: "Em segueixen. M'amenacen en matar-me, segrestar-me. Amenacen a la meua família. Amb tot això ens enfrontem".

El món s'ha fet ressó de la seva mort. En distints continents es realitzaren, al dia següent del crim, protestes davant les embaixades d'Hondures exigint l'esclariment, justícia i protecció immediata al testimoni presencial de l'assassinat, el mexicà **Gustavo Castro Soto**, coordinador de d'Altres Mons /Amics de la Terra Mèxic.

Amb aquesta pèrdua desapareix el cos d'una dona exemplar però els seus ideals i conviccions difícilment podran silenciar-se. Al dia següent del seu assassinat una de les seves filles declarava: "Passe el que passe eixa represa no l'anem a permetre, perquè eixa fou la seva lluita pel territori i no l'anem a deixar".

Actualment l'empresa DESA està tractant de construir la represa hidroelèctrica que la companyia xinesa no pogué. Els membres de COPINH consideren que DESA pot estar darrere de l'assassinat de la lideresa nacional i ara exigeixen que l'Estat Hondureny signe un conveni amb la Comissió Interamericana de Drets Humans (CIDH) per a que envie experts independents per poder conduir una investigació imparcial i transparent.

A continuació reproduïm l'entrevista que li realitzà [La Independent](#) el darrer cop que Bertha Cáceres estigué a l'Argentina l'any passat.

La Independent: Com és el context que es viu a Hondures anys després del cop d'Estat? I com aconseguix sostindre's el que alguns moviments socials anomenen el narco-Estado?

Bertha: Nosaltres ja diguerem fa temps que caminavem a l'entronització del projecte de dominació d'Hondures després del cop d'Estat, que no sols s'ha expandit sinó que s'ha consolidat. I eixa consolidació és a través de l'implantació d'un nivell d'entregar la sobe­ranía, el territori i els bens comuns i de la naturalesa a empreses transnacionals, mineres, al sector energètic, a la gran indústria turística, tota l'explotació forestal, l'explotació de mà d'obra barata. Estem en un país on l'injustícia social és terrible, les desigualtats són abismals. El país més violent del món. Amb les taxes més altes a la regió de femicidi i d'una intensa militarització que acompanya a tot aquest projecte de dominació que afecta moltíssim a les dones perquè al reforçar-se tota la militarització significa major agressió cap a les dones.

Vivim en un país on ens han repartit en el que popularment es coneix com a Ciutats Model, que impliquen la conformació d'enclaus colonials que tindrien els seus propis governs, la seva pròpia legislació, les seves pròpies mesures migratòries, el seu propi exèrcit, els seus propis tribunals i els seus mecanismes propis per signar Tractats de Lliure Comerç sense que tot plegat passi pel Congrés Nacional. És una externalització de la justícia a Hondures. Els seus governants seran aliens, inclús ja alguns han estat escollits. Açó va a implicar el trencament total del que s'anomena Estat d'Hondures, perquè ens converteix en republicuetes. On, des del cop d'Estat, des de fa molt, del neoliberalisme que està preparant una maquinària legislativa per a donar "seguretat jurídica" a totes eixes grans inversions, a través de la privatització, la militarització. S'han aprovat mesures, a més de les Ciutat Model, incentius a l'inversió minera, forestal, turística i energètica i, a més d'això, la criminalització dels moviments socials, a través de lleis com la de intel·ligència, la de l'intervenció de la comunicació pública o privada, que és còpia de la de Colòmbia. També les figures jurídiques amb les que se'ns acusa han canviat per a, de tal manera, garantir que els lluitadors i lluitadores socials es trobin enfrontats a situacions on hi ha un Estat que no funciona per al poble, amb nivells d'impunitat i d'indefensió total i de violació de drets humans. S'han aprovat també lleis com la llei de pesca d'apicultura, que concessionaria plataformes marítimes a Hondures. Quelcom impressionant que mai s'havia vist. I aquestes plataformes marítimes van a ser entregades a les petroleres, com ja fou en el cas de

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

la Mosquitia a la British Gas Group, una gran transnacional anglesa. I en el cas d'aquesta llei també es va entregar a la indústria camaronera desplaçant als pescadors i pescadores artesanals. Les ciutats model estan disenyades sota un model igual que fa 500 anys. Així com ens repartiren a uns per a extraure or, a altres plata, a altres anyil... foren reconvertint enclaus bananers, fruiters... Açó ara és el mateix. El poble lenca i els pobles indígenes som els que rebem la major agressió perquè precisament és on hi ha major riquesa. En una situació econòmica dramàtica, on més del 80% de la població viu sota nivells de pobresa, d'indigència, segons dades del mateix Banc Mundial, de la ONU.

Nosaltres a Hondures vivim una carniceria humana. I això no és aïllat, és planificat. I és producte de la enorme injustícia social, política, econòmica... Un dels majors afectats d'eixa carniceria és el jovent. Un informe d'agències serioses en la defensa dels drets de la infantesa ha demostrat que a Hondures s'han assassinat quasi 400 nens i nenes menors de 18 anys aquest any 2015. Els nivells de femicidi, d'assassinats polítics, a la diversitat sexual, són brutals. És a dir, vivim en un país on ser lluitador o lluitadora o, simplement sobreviure, ja és un miracle.

I en eixe marc, front a eixe sistema d'opressió que vostés visualitzen, patriarcal, colonial, capitalista, a través de la militarització, del narcotràfic i de l'extractivisme, quines són les estratègies o alternatives que poden construir des del sector popular.

En aquest moment és un desafiament enorme el que té el sector popular a Hondures perquè venim d'un nivell de desmoralització bastant fort després d'un cop d'Estat que no es pogué revertir, i de la pèrdua d'eleccions d'un partit en el qual la gent d'alguna manera hi havia posat llurs esperances de tenir quelcom distint. Però amb el frau, les pressions i les manipulacions dels Estats Units i de la dreta, i també amb els desencerts de la mateixa esquerra, es perderen les eleccions. Eixos nivells de pobresa i violència junt amb la desmoralització del moviment social és una conivència dramàtica. Llavors, en qué ens trobem en aquest període? Primer, en lluitar per sobreviure, lluitar per mantindre'ns com organització front als atacs que es generen des del poder, que és pura contrainsurgència. És mentida que a Centreamèrica es desmuntés l'estratègia contrainsurgent contra els moviments socials. Segueix viva, sostinguda i financada. Han canviat de modalitat, avui és més perillós. Llavors, sostindre la nostra organització, existir com a organització com a COPINH, és ja assolir una fita. Per altra part, tenim resistències des de la base, alçaments territorials comunitaris, d'exercici directe d'autonomia i de control territorial. I això implica que les comunitats fan un esforç extraordinari per reafirmar, reconèixer i recuperar els seus territoris.

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

Com en el cas de Río Blanco.

Sí. El cas de Río Blanco, el sector nord, a la zona fronteritza, on estem en lluita frontal contra les transnacionals i les empreses de l'oligarquia hondurenca. Llavors, això implica també que s'elevin els riscos, s'elevi eixe nivell d'indefensió que implica atacs a les comunitats, als pobles indígenes, a les organitzacions i la criminalització en general. Estem també en un procés d'auto-reflexió crítica d'aquests desencerts que hem tingut per haver encausat el moviment social únicament en un procés electoral. I crec que deu aprofundir-se més. Manca encara madurar això però ara estem en una situació de lluites territorials distintes. Hi ha molta lluita comunitària molt forta que ha implicat molta repressió també, molts assassinats. I el gran desafiament que tenim també és tornar a articular-nos a nivell nacional, ja no sols en el Front Nacional de Resistència Popular sinó que a través d'altres espais igualment legítims que estem desenvolupant. I crec que refrescar i reencausar l'esperança, la convicció que tenim raons per a seguir lluitant per una Hondures diferent, una Hondures refundada, serà precisament intensificant la movilització, la resistència, de manera articulada a nivell nacional.

Abandonant l'aposta per la via electoral?

Bó, nosaltres com COPINH hem tingut una postura crítica a això com organització. No ens vinculem ni ens volguerem adherir a cap partit polític, ni tan sols a LIBRE, que és producte de la resistència, sino mantenir-nos com moviment autònom i independent apostant a la lluita anticapitalista, antirracista i antipatriarcal. Però tampoc considerem que siga un error haver creat un partit. O siga, és necessari també donar eixa lluita. Sols que, no es pot plegar, no es pot convertir al moviment social en apèndix dels partits polítics i de la lluita partidària. I no abandonar tampoc la lluita que té propostes emancipatòries. Llavors, si aconseguim enfilem els objectius, els fins d'una aposta partidària electoral clarament definida per la refundació del país i no per reformes, i que tinga postures com els mandats de les Assamblees del Front Nacional de Resistències Populares, (ser un front anticapitalista, antipatriarcal i antirracista, que fou una lluita dura que ferem des de dins), i realment hi ha una voluntat política per a avançar en el desenvolupament d'eixa proposta, sí podem coincidir. Però no vol dir que ens haguem de

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

casar, sino mantindre'ns de manera autònoma coordinant de forma estratègica, pero també entenguent que som distints i que podem coincidir si tenim un projecte emancipador.

En aquests moments hi ha agrupacions que s'estiguen plantejant construir eixa proposta de partit?

Al partit LIBRE, LIBERTAD Y REFUNDACIÓN, que és producte de la resistència, hi ha grups de companys i companyes i d'organitzacions que estan repensant tot aquest tema. Però clarament tenim molts desafiaments. Desprendre als dirigents de les pràctiques polítiques partidàries conservadores que qüestionem sempre i que es fan en el mateix partit és quelcom molt difícil. Implica una revolució dins de tot aquest procés i de la conformació d'una força social fresca, vitalitzada, amb un plantejament real per al poble hondureny que toqui totes aquestes injustícies de les que hem parlat i amb noves pràctiques polítiques ètiques que compreguin la diversitat i la complexitat d'allò que som. I aquí hi ha la clau per a avançar. Que no siga una debilitat, sinò que la diversitat siga la riquesa. Però no una diversitat qualsevulla, acèfala sense objectius polítics clars, sino que converja clarament a un horitzó de desmontar la triple dominació en la que vivim.

Respecte a la doble dominació que les dones dels moviments venen denunciant, però en particular a Hondures, que vostés han caracteritzat en aquell moment amb el "Ni cop d'Estat ni cops a les dones", com es manté actualment? Quin és el rol de les dones en els moviments populars?

Bó, jo li afegiria una triple violència històrica, que és la del racisme i el colonialisme. I hem d'afrontar-ho les dones indígenes i negres que estem en aquest procés abordant i debatent sobre tota aquesta multiple forma de dominació. Jo crec que les organitzacions, la lluita de les dones feministes i de dones de qualsevol espai, siga del món rural o urbà, hem passat a un moment distint, però que no deixa de tindre el fil d'allò que construirem després del cop. I hi ha un moviment feminista més compromès amb les lluites territorials, contra la militarització, que té una mirada d'anàlisi de la situació, de la injustícia, de la dominació estructural en tots els sentits

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

i d'organitzacions que estem fent esforços, encara que sigam mixtes, de juntar-nos com a dones i seguir donant aquesta lluita contra el patriarcat, primer a dins de les nostres organitzacions, del moviment social que d'alguna manera hem emplaçat. Però això, clar, ha estat molt dur. I jo crec que tenim un llarg camí per recórrer encara. Com a dones ara estem en una lluita principalment en el tema de drets humans, perquè pesen. La violació als drets humans i la criminalització de les dones ha crescut en Hondures fortament. Ara hi ha més assassinats de dones per ser lluitadores socials. I ja es fa d'una manera molt cínica. LLavors, ara estem tancant files per defensar les nostres vides, per tractar d'acompanyar-nos en tots els processos de criminalització, d'asedi, d'hostigament, d'amenaçes constants... i també fent treball a nivell internacional. Crec que a inicis del proper any estarem reprenent molt fortament tota aquesta proposta de refundació d'una mirada antipatriarcal i crec que novament les organitzacions com la COPINH o les que estem participant dels pobles indígenes, negres, de dones i feministes, ens trobarem un altre cop ja que tenim moltes coincidències. I intentarem empenyer a la resta del moviment social, primer per alimentar-nos d'esperança novament, de contrarrestar una mica eixa desmoralització que hi ha hagut, de tractar de refrescar la nostra lluita, la nostra convicció en allò que fem. Tractarem de reimpulsar-nos un altre cop amb una mirada més actualitzada i després de la lectura del que hem viscut i dels errors, fer un plantetjament novament reprenent el projecte de vida que plantegem en les nostres lluites.

En eixe sentit, els primers anys posteriors al cop, hi hagué un avançament molt fort del que fou la potència del moviment feminista dins de la Resistència i l'extensió cap a altres sectors de l'àmbit popular. Després de tants anys resistint, es manté aquest avenç de la lluita feminista dins dels sectors populars o està en una etapa de replegament?

La Resistència en molts aspectes no començà amb el cop d'Estat. Tenim segles en eixa resistència, dones, pobles indígenes i negres. Com dones i feministes, pobles indígenes i negres tinguerem una coincidència política en aquest debat dins del Front Nacional de Resistència. Com poguerem coincidir en la lluita antipatriarcal crec que es sosté eixa articulació. Tot i això, hi hagué un poc de desolació en les organitzacions feministes. La meua valoració és que hi ha por. Eixa desesperança també va colpejar al moviment de dones i feministes. Hi hagueren diferències també de posicions en quant al tema electoral. I crec que hi ha algun sector que ara està tornant a entrar en eixes discussions institucionals. Pot ser que algunes siguen interessants, importants, per exemple, en el tema de la llei de protecció a defensor i defensores que s'impulsa junt a institucions del govern, que es corre el risc d'algunes ser absorbides per eixa dinàmica institucional. Des de la institucionalitat oficial es preten definir qui som defensores i qui no. És molt perillós! Tenim forts debats al respecte, perquè ja abans del cop hi hagué una experiència d'apropar-se a la institucionalitat. Jo considere que en sí mateix no és negativa, però en el context hondureny és molt difícil, encara que entenem també que hi ha una

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

desesperació pel nivell de violència, d'agressió, de criminalització. Però es corre el risc que dins d'eixes definicions per certes institucions de qui és defensor i defensora, als i a les que no ens assumim així perquè ens considerem lluitadors i lluitadores, indígenes, territorials o d'altres formes, com ens catalogaran? o qué serem? LLavors serem terroristes? Són discussions que hi ha i que no deixen de crear algunes friccions. Però jo crec que, amb l'experiència viscuda en la lluita contra el cop i tinguent eixes posicions clares contra les múltiples dominacions, coincidirem. Tenim més coses on coincidir que diferències.

JavaScript is disabled!

To display this content, you need a JavaScript capable browser.

```
swfobject.embedSWF('/plugins/content/avreloaded/mediaplayer.swf','avreloaded0','400','320','9.0.115','/plugins/content/avreloaded/expressinstall.swf',  
{file:'http://www.youtube.com/watch?v=S-2Muwo1jls',width:'400',height:'320',image:'http://i.ytimg.com/vi/watch?v=S-2Muwo1jls/default.jpg',showeq:'false',searchbar:'false',enablejs:'false',autostart:'false',showicons:'true',showstop:'false',showdigits:'true',showdownload:'false',usefullscreen:'false',bgcolor:'0xFFFFFF',frontcolor:'0x000000',lightcolor:'0x000000',screencolor:'0x000000',overstretch:'false'}  
,{allowscriptaccess:'always',seamlesstabbing:'true',allowfullscreen:'true',wmode:'window',bgcolor:'#FFFFFF',menu:'true'}, {id:'p_avreloaded0',styleclass:'allvideos'});
```

"Vivim en un país on lluitar o, simplement sobreviure, ja és un miracle"

Written by Anna Castillo. La Independent. Argentina
Thursday, 10 March 2016 13:45

**Berta Cáceres, galadornada del Premio Goldman 2015,
Honduras**